

Պ. Յ. ԶԵՐԱԶԻ կատակերգուհը, իր մասովը շատ յոջողակ դերասանն մի էր : Իր պզտիկ պտկասուժիչները երբեմն չգործնաբաժ տեղն ալ շատ շուտ խօսիլն էր զորն որ կուտամը, կամ իր մասերը շատ աղէկ գոյ չեկուէն, և կտմ միս դերասանաց կմկմաղուն համա՛սիրտը նեղանայուն, ինչպէս որ ոմանք կըհաստատեն ժամոյի այնքան շուտ կ'ըտէր երբեմն, որ յուշարար կըհարկադրէր իր առջևէն ըսելու տեղ՝ ետեէն ըսելու : Ենկատակ խաղերու մէջ հորտաբարբար ծերի մաս կ'ընայնէր : Իսկ կատակերգութեանց մէջ երբեմն մարմն ընդունալէմ՝ պաղաքիւնութիւն մ'ունէր, և երբեմն ա

Այլ, իւր գրատան դուրսը երկու գոտարի սնտուկ թող տուած էր, զորս մահմէտական դրացի մը առաւ: Այս բանին դէմ մօտի Բէվրիէի դանդաղութիւնը իւր սնտուկները պահանջեց, և զանոնք ետ առնելէ ետեւ, սկսաւ քարոզութիւն ընել թէ պէտք է ուրիշին ստացուածքը յարգել, դրացեաց մէջ համաձայնութիւնը հաստատուն պահել և ուրիշ այս օրինակ բարոյական խրատներ տալ, որոց սպառնալեօք և երգամահարութեամբ պատասխանեց մահմէտականը: Վաղղիացի վաճառականը յանձն իւր յարգել ուղեւ լուի եւրոպացիի և քրիստոնէի մը արժանապատուութիւնը, կարծեց թէ պէտք չէ անսպասիւթ թողուլ այս ընթացքը, ուստի ձեռք վերցուց մահմէտականին վերայ: Ասիկա անմիջապէս Վաղղիոյ հիւպատոսարանը գնաց ընկերութեամբ տասնի չափ սուտ վկայից և զանգատ ըրաւ մօտի Բէվրիէին դէմ: Վաղղիոյ հիւպատոսը՝ առնոց դատաստանական ուրիշ քննութեան, դատաւարտեց զգաղղիացի վաճառականը, որ վախճուեալ ֆրանք վճարէ դանդաղ ընող մահմէտականին, յետ այնորիկ ներկայ գտնուող վկայից և զանգատուորին դառնալով ըսաւ ի ներկայութեան մօտի Բէվրիէին: «Ուրիշ անգամ երբ որ Ալեքսանդրի մը ձեռք կը վերցնէ վրանիդ իսկոյն ժողովուցիք և աղէկ մը ծեծեցէք զնա»: Այս խօսքէն համարձակութիւն առնելով՝ դատաւարութիւնը ընող մահմէտականը փաշային կերթալ և իւր դատը կընորոգէ: Ուստի Վաճառականի կատաւարելը՝ ոճրագործաց հարցաքննութեանը յատկացեալ ժողովոյն առջև բերել կուտայ զգաղղիացի վաճառականը: Այս բանին համար Վաղղիոյ հիւպատոսարանին կողմանէ ոչ ընդգիծութիւն և ոչ բողոք եղաւ: Ուստի այս կերպիւ յիշեալ գաղղիացին օտար քառասունի և սուտ վկայից հաճութեանը յանձնուելով, դատաւարտուեցաւ երկամսեայ բանտարկութեան և հինգ օմանեան լիւս տուգանաց:

«Մօտի Բէվրիէի Վաճառականի մէջ հաստատուած է, այսինքն վաճառատուն մի բացած է ի հաշիւ գաղղիացի վաճառականին մը որ Պէրուի կը բնակի և առ այժմ փարիզ գացած է: Ուստի իրեն յանձնուած վաճառատան դործոցը մեծ քան շտաղը համար, երկու ամիս պայմանաժամ խնդրեց օմանեան դատարանէն, որպէսզի իւր առևտրական գործքերը կարգի դնէ և իմաց տայ Պէրուի իւր ընկերին, որ առայժմ Վաղղիա կը գտնուի: Բայց յիշեալ պայմանաժամը ստուգել այս բանին համար չենդրուեցաւ: այլ Վաղղիոյ հիւպատոսին դէմ գանգատ ընելու դիտարկութեամբ և, իւր օրը մօտի Բէվրիէ այս գործոյն համար իրեն դէմ ելած երկու վճիռը ու Վաղղիոյ հիւպատոսին իւր յուղարկած և անորմէ

չատ արագաշարժ տարաբնուութիւն, որոց կրկնութիւն մէջն ալ իր անտարբերաբար չխնդալ՝ առաւել ժողովրդեան խնդալը կը բերէր, թէ և երբեմն իր դերին մէջ չափազանցութիւն կը բանեցնէր: Երբեք մէջ ամեն դերասաններէ յաջողակագոյնն էր:

Վարպետ էր, շրթութեանց, անտարբերութեան, անճարակութեան, խորհուրդ հարցնելու, գլխովով խախտառակութեան, սրտաբառ—սրտաստիկ տուութեան, համազման, հետաքրքրութեան, ապուշ սպառնալից, ապուշ յանդիմանութեանց և սպուշ զարմացման, երկիւղի, տարակուսանաց, հենցնելու, ներուժն խնդրելու, լալու, արտոնջանաց, և ուրիշ շատ հանգամանաց մէջ: Չեւրու մէջ բաւական ճիշդ էր:

Կըփայլէր, Ժօրժ Տանտիկի և Ժօրժ Բարաքօսի, Հօճանցն Թիւրքու ու Տօն Կրիկորիօսի, և Երեւակայական Հիւանդի մէջ: Իսկ Բօպէք Ասագակապետի, Երկու Յիսնապետաց, Մարգարիտայի, Մարտովուիի, Խաղամուի և Զօփն ու կեղծաւորի մէջ, թէ և համառօտ մասամբ, այլ իր դերին մէջ շատ ծիծաղելի էր: Բոլոր զանեաններու մէջ գովելի էր, մանաւանդ Փոքի-ճիւղիայի և Պարոն Աղջիկի մէջ:

Պ. Բ. ԱճէՍԵԱՆ բազում մասամբ վար չմտար վերոյիշեալներէ և իր բերմունքն ու ձեւը հասարակօրէն բնական շատ մօտէն: Գարմար է թէ թատերգութեան և թէ կատակերգութեան: Իր երեւելի մասը ապուշ խեղճատակին է:

Գաջողակ է, իւր հոյր ազնուական, անտարբերութեան, ապուշեան, լալու, օրհասականութեան, ողբալու, կարեկցութեան, ընտանութեան, ծանրաբարձ

ընդունած նամակները ծնար մի ընելով փութացաւ ճանապարհորդի մը ձեռքը Պէրուի դրկելու որպէսզի անկէջ փարիզ առաքուի: Ճանապարհորդը Պէրուի հասնելով՝ այս եղած ցաւալի բաները մանրամասնաբար պատմեց. որոնք մեծ սրտմտութիւն պատճառեցին Պէրուի գաղղիացի բնակչաց. ուստի վերոյիշեալ գրուածոց ծրարը ճանապարհորդին ձեռքէն առնելով և ընկերութեամբ իրենց երեսփոխանին Պէրուի Վաղղիոյ ընդհանուր հիւպատոս մօտի Վաղղիոյ Պէրուի ներկայացան հաստցում խնդրելով այս բանին համար: Հակառակ չեմք գիտեր թէ ինչ պիտի քնէ մօտի Պէրուի: Բայց ինչ որ ընելու ալ ըլլայ, հարելի չէ ջնջել զցաւալի տպաւորութիւնը որ եղաւ Վաճառականի և Պէրուի մէջ, ոտքի տակ առնուելով իրաւունքները և արտօնութիւնները զորս կը վայելէին կամ պէտք է որ վայելէին Վաղղիացի հոյսատակները Վրեւելքի մէջ:

ԼՅՂԵՅԻՆ

Ըմոյս չէին կերակի օրը քաղաքի Զոփիմեանց վարժարանին աշակերտուհեաց հարցաքննութեան հանդէսը կատարուեցաւ ի ներկայութեան իրենց ծնողացը, բազմաթիւ հանգիստատեաց և ուսուցիչականաց դասուհի:

Աշակերտուհիները ընդհանրապէս արժանաւոր պատասխաններ տուին և ներկայ գտնուողները ուրախ եղան անոնց յառաջագիծութիւնը տեսնելով:

Այս աղպային գեղեցիկ հանդիսին մէջ, պարագայիս յարմար երկու պատուական ճառ կարդացուեցան. մէկը հայերէն և միւսը գաղղիերէն: Հայերէն ճառը Մարիամ Մուրաթեան օրիորդը կարդաց և գաղղիերէն ճառը Կիւսապազ Կարապետեան օրիորդը գոց կարդաց ի գոհունակութիւն բոլոր ներկայ գտնուողաց:

Յետ այնորիկ Մարիամ Գրիգոր Պապանեան, Կիւսապազ Կարապետեան և Նապէլ Գափազեան օրիորդները հայերէն գեղեցիկ տրամախօսութիւն մի ներկայացուցին շատ վայելուչ կերպիւ. որ ծափահարութեամբ և հաճութեամբ ընդունուեցաւ:

Ըմոյս Տին չորքշաբթի օրը Իւսկիւտարի Հայոց դերեգմանատունը Զօնաց և Հայոց մէջ պատահած կուր չափազանց պարագաներով պատմուեցաւ Իզմիրի մէջ: Ուստի յիշեալ ցաւալի դէպքին ստոյգ պատմութիւնը Կիւսկիւտար պատուական հանդիսէն քաղելով՝ կը դնեմք այս անգ ի տեղեկութիւն մեր յարգող ընթերցողաց:

Երբեք, անհնկութեան, հարցմանց, զարմացման, անհանգստութեան, վեհանքութեան, ներողամտութեան, քաջակերելու, քաջութեան, անմեղութեան, արժանաւորութեան, պատկառանաց, հոտոտաւորութեան, լրարկականութեան ընտանութեան, և ուրախութեան մէջ, և իւր կատակերգակ, գլխովով խախտառակ և սպուշ, անտառախառն տալու, մտադրութեան, համոզման և խորհրդակցութեան, ընտանեկան կատակի, հենցնելու, հենցնելու հարցմունքներու, գգուելու և սիրելու մէջ: Չեւրու մէջ բաւական լաւ է:

Կըփայլէր, Տօն Սեփար աղ Պապանի և Երկու Յիսնապետաց մէջ. և բաւական աղէկ է Սեփար Բօպէքի, Կօճագործի, Կոյրին Զաւակի, Մեհապետանի Աղօրիին, Մարտովուիի, Խաղամուի և Ժօրժ Բարաքօսի մէջ: Իսկ զանեաններէ Պարոն Աղջիկը, Պօ Նիւրուլայի, և Երկու Որկրամուկներու մէջ գովելի է:

Պ. Մ. ՄՆԱԿԵԱՆ, ինչպէս որ անցեալ եղանակին մէջ ըսած եմք, սրտաշարական մասանց մէջ գովելի է, իր շարժումաց, խօսուածքին և քաղաքներին մէջ վարպետութիւն ունի, բայց երբեմն կրկն մէջ, իր թեւեղութեան շարժումաց մէջ միօրինակութիւն կը պահէ:

Քաջ է, սիրոյ, հակամիտութեան, յուսահատութեան բացազանչութեան, յանդգնութեան, յանդգնախօս պատասխաններու, անտարբերութեան, անհոգաբար հարցմանց, յուսահատական հարցմանց, ստիպման, շողորթութեան, կեղծ ձեւերու և կերպերու, բանասիրու ուրախութեան, թեթեւամիտ խօսակցութեանց, վերջին բարեանքերու, արժանաւորութեան, յանդէմանութեանց և ծանրաբարձութեան մէջ:

Կըփայլէր, Սեփարի, Համեստութեան վարժարտու

«Երկու տարիի մտ ժամանակէ ի վեր յոյժ պիտի լուի թէ Իւսկիւտարի աղպային գերեզմանատան մէջ իրենք ալ մասն ունին, վերջապէս մեր անհոգութեամբ կամ եթէ չենք սխալիր, ինչպէս թէ համար յաջողեցան ուղած տեղերին սրճարան մը շինել: Այս շինութեան արդիւնները համար աղպայնոց կողմանէ թէ և բաւական ջանքեր եղան, բայց ապարդիւն մնացին, որով հարկ եղաւ խնդիրը կայսերական բարձրագոյն դատարանին ներկայացնել. և բաւական ժամանակէ ի վեր երկու աղպայնոց կողմանէ մէկմէկ երեսփոխան դատ կը պահէ: Սակայն յոյժ այս պարագայիս մէջ ալ հանդարտ չեն կենար. և իւր թէ բոլոր գերեզմանատունը (որուն և ոչ մէկ մասն իրենց ըլլալուն կրնան ստուգութիւն մը տալ) իրենց ըլլալը, չեն ուզեր որ հոյժ որոնց սեպհական իրաւունքն է գերեզմանատունը, ապահովութեամբ իրենց վախճանեալներն ամփոփեն հոն: Իրենց գրուած տեղէն շատ հեռու ելող թաղի մը մէջ ալ հանդիստ չեն թողուր հայ ննջեցեալ մը, որով մեծ յուզման մը պատճառ եղաւ. և ամբողջ ազգ մը անարգեցին, որուն պատասխանատուութիւնը խիստ ծանր է:

Ամբարշտական գործ մ'է այս, որ հինգշաբթի գիշեր յունաց կողմանէ տեղի ունեցեր է յիշեալ գերեզմանատան մէջ: Այս գործոյն հեղինակներն են քանի մը տեղացի յոյժ, որոնց համար կըսուի թէ տեղացի յունական խորհրդարանին խրատուեալ են:

Ահաւորելի եղելութիւնը. առջի օրը ստաւուտուն ազգային ննջեցեալ մը Տ տարեկան տղայ մը կիսաղէն գերեզմանատան մէջ: Նոյն միջոցին քանի մը յոյն թէ և կուրդներ տղայի ինչպէս, բայց տոնախմբեան զինուորացի մը համեմուն և հարձակուն իրենց դիտարկութեանն ու կեկնին:

Սակայն գիշերը ժամը վեցին տանները դարձեալ քանի մը յոյն նոյն թաղէն կ'անեն ննջեցեալ և կուրդներ գերեզմանատան վարի ծայրը աղպային սրճարանին դուռը կ'օգնէ: Քանի մը աղպային կոտնեն այս գործը և փոթով կ'երթան իմաց կուտուն թէ տեղացի Տեղացի թեանը և թէ աղպային խորհրդարանաց, որով անմիջապէս բուսական ձեռքաւարութիւններ կը լինեն: Դատ չանցնիր, եղելութիւնը կ'իմանայ նաև քաղաքացի հասարակութիւնը. և առաւել կանուր գերեզմանատուն կ'իմանան հետզհետէ աղպային պատուոյն և անբռնաբար կ'իւրաւանջը նախանձախնդիր եղող աղպային: Քանի մը ժամէն հոն կ'անան նաև քանի մը քարձր Պաշտօնակալը և Քանի մը ինչպէս նաև բաւական զօրը չորսութիւն մը չափազանց համար. պարագան չոր կողմանէ ալ գերապատիւ Ներսէս Կաթողիկոսն և ուրիշներ կ'երթան հոն և կը յորդորեն ցաւած ժողովուրդն որ իւր սովորական հանդարտութեանն ու համեստութեանը դէմ չզօրծէ, թէ իրաւունքն իրն է և թէ աներկմիտ ըլլայ՝ որ Կայսերական սրդարանէր կուտալս

բեան, Երկու Որկրամուկներու և Օտուն Քերթի մէջ ու գովելի է Թերեզայի, Երկու Յիսնապետաց, Արշակ Բի, Նաւաստի Պերքաւի, Սանդուխտի, Բօպէք Ասագակապետի, Մեհապետանի Աղօրիին, Մարգարիտայի, Ժօրժ Բարաքօսի, Թեմիստոկլեսի Անտառիկն ու Կեղծաւորի, Մեծ Ներսէսի և Երեւակայի մէջ: Գարմար էր, ողբերգութեան, թատերգութեան և կատակերգութեան:

Պ. Ս. ՊԵՆԿԵԱՆ, որ հակառակորդի մասն ունէր, իր դերին մէջ վարպետութեամբ կը կատարէր իր խաղարժէնը: Իր պակասութիւնն էր երբեմն մոռացկոտութիւնը: Ստաւել թատերգութեան և ողբերգութեան յարմար էր քան թէ կատակերգութեան: Չեւ և կ'իշխէր բաւական կրնան սեպուել քաղաքացի ոչ գէշ:

Ճարտար է, գոտաճանութեան, մարդասիրտութեան խորդախութեան և նենգութեան, տախտիկեան, չարականութեան, գաղտնաբար գրուց մոխի ընելու և գաղտնի խօսք մը հարդարելու, չարափութեան և չարագործութեան, գաղտնի որոգայթներու, անդիմութեան, դաժանութեան, խտտութեան, խաբարայութեան, մատնութեանց, խէթի, ռիսակալութեան, վրէժխնդրութեան, հակառակութեան, թշամութեան, յանցապարտութեան, խոժ ուղղամութեան, ծուռ նայուածքներով հրամայելու կամ տալարելու, փոռափրութեան, ստիպելու, բռնաբարելու, հենցնական կերպով հարցմանցը, ծանրաբարձութեանց, բանասիրութեանց և ուրիշ առնոց նման յատկութեանց մէջ:

Ի բաց առեալ իր երբեմնակի մոռացկոտութիւնը, կըփայլէր Մարտովուիի, Նաւաստի Պերքաւի, Կոյրին Զաւակի, Խաղամուի, Սեփարի և Սանդուխտի

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԴՈՒԼՍ, 22 ՅՈՒՆԻՍ

Դատանակէ մը 'ի վեր Անդղիայի և Ամբիկայի քարոզիչները (միսիօնէր) չափազանց եռանդեամբ և հրապարակաւ, այսինքն մայրաքաղաքի շուկաներուն և խաներուն մէջ 'ի գործ կը դնեն իրենց հողերը պաշտօնը և բողոքականութեան կը հրաւիրեն զմահմտականները: Այս աստիճան համարձակ քարոզութիւնը, որ Լաւրոսիոյ ամենէն ազատասէր տէրութեանց մէջ անգամ ներքին չէ, ժողովրդեան մէջ գրգռութեան և խռովութեան պատճառ տալով, կայսերական կառավարութիւնը փութացաւ արգելելու զայն, համեմատ տէրութեան օրինացը, և քանի մը հարկաւոր տնօրէնութիւններ 'ի գործ դրաւ, որպէսզի յիշեալ քարոզիչները ապագային մէջ դարձեալ խռովութենէ չհեռանան և հրապարակաւ ներքին մէջ բողոքականութիւն չքարոզեն: այլմիայն իրենց եկեղեցիներուն և իրենց տներուն մէջ կառող ըլլան ուզած քարոզութիւններն ընել:

—Անցեալ շաբթու Անդղիոյ վսեմափայլ գեներալ Վարդապետի 'իւրօր գնաց: ուր երկար փորձողակցութիւն ունեցաւ արտաքին գործոց տեսուչ քարձրապետի Լալի փաշային հետ, նմանապէս Պէտ—

—Վարդապետ քարձրապետի Դուռտ փաշային հետ:

—Վարդապետի տէրութիւնը 'իտալիոյ կառավարութեանը հետ համաձայնելով, յետ այսորիկ մայրաքաղաքի խառնական դեսպանատունը Վարդապետի տէրութեան հպատակները իւր պաշտպանութեան ներքեւ պիտի աւան:

Այստեղից թէ Իտալիոյ դեսպան Արեփի փոխը պաշտօնական կերպիւ իմացուցեր է այս անօրէնութիւնը քարձրապետի Լալի փաշային:

—Հունաստանի նախորդ արտաքին գործոց տեսուչ քեր Բէթրօ Տէլիանի, որ ժամանակաւ Հունաստանի տէրութեան դեսպանութիւն ըրած է 'ի Կոստանդնուպօլիս, դարձեալ նոյն պաշտօնիւ մայրաքաղաքս պիտի դայ:

—Ազգային ընդհանուր ժողովը ամսոյս 17ին դուռնաբացեալ Վալարիոյ Ս. Լուսարիոյ եկեղեցին, որ 75ին չափ երեսփոխանք ներկայ գտնուեցան:

Ժողովը՝ նախագահութեամբ ամենաբարեւ սրբազան Պատրիարքին, փութացաւ քուէարկութիւն ընել թէ՛ ընդհանուր ժողովոյն դիւանին կազմութեանը համար և թէ՛ քաղաքական ժողովոյն անդամոց ընտրութեանը համար: Բայց քուէից բացարձակ առաւելութիւն յառաջ չդառնալ, հարկ եղաւ գննել գիււանին կազմութիւնը նոյն օրը կատարելու համար, երկրորդ քուէարկութիւն ընել: որով Ամբիկայի վսեմափայլ Ապրօ Էֆէնտին ընդհանուր ժողովոյն ատենապետ անուանեցաւ և Սուրենեան Էֆէնտին ատենապետի փոխանորդ, մեծաշուք Օտեան Էֆէն:

Գննելին իւր ըրած յառաջդիմութեանց համար: Յուսալ սկսեց եմ որ զալ կը զանազան դարձեալ ընտրելու մը կ'ունենանք 'ի համութիւն Չմիւսնայոց:

Օտարազգեաց ներկայացմանց վրայօք խօսելով, նոյն եղանակին, Քամարանցի թէպարտի մէջ Խապրէն նառաջըրդական ներկայացումները զժառը վիճակ մը ունեցան, ու թատրոնը՝ զոր սկեսօր Քիլալ յանձնառու եղած էր վարկու, ինչպէս որ անցեալ կը զանազան ըսած էինք, չորս զանազան անգամ քայքայուելու գոցուելէն ետք, վերջապէս զոյ մնալու հարկադրեցաւ, ըստորում գտնական խումբն ընտրել չըլլալով, նառաջատէրութեան քով սնդան ընդունելութիւն չկրցաւ դնել: Տըբուած խաղերն էին, Քրիսթիոս Է լա Քոմմարէ, Մուրա տի Փորթիքի, Լիփիքի տ'ամօրէ, Լուքիա տի Լամիկմուր, Մարքօ Վիսթօրի, իւր Վիսթօրի եւ Լիսանի:

Աւայժմ Փէլիցցայի գերատնտեսական խումբն ունիմը, որ 'իտալիէն լեզուաւ թատերական և կատակերգական ներկայացումներ տալու վրայ է, 'ի Պրիքիլ կնոս Սմա Գալլա՝ սրճարանին պարտէզին մէջ, ուր երբեմն խիստ զուարճալի զանազան զուէտներ ալ կը տրուին նոյն լեզուաւ:

Այսքանը բաւական սեպեալ, կը յուսամք զալ եղաւ նախին աւելի բազմաթիւ կը ըլլան յառաջդիմական լուրեր տալու 'ի մասին թատերական արհեստի, որ ազգերնու մէջ նոր ծաղկիւր և ճաշակն ալ գնահատուելու վրայ է:

Ա. Կ. Տ:

տին ատենադպիր և Ռաֆայէլեան Էֆէնտին ատենադպիր փոխանորդ: Իսկ քաղաքական ժողովոյն համար երկրորդ քուէարկութիւնը՝ տոմսակց միջոցաւ ուրիշ անգամ ընելու ոչոյնուցաւ:

ՁԱՆԱԶԱՆ Ե ՈՒՐԻՐ

Զմիւռնիա, 25 Յունիս:

Տեղական կառավարութեան որոշմամբ յայտնաբերուի մի կազմութեամբ, որ քաղաքի կազմով լուսաւորութեան համար լարաբանչիւր տան վճարելու տարեկան տուրքը և անոր հաւաքուելուն կերպը կարգի դնել և տեղեկագիր մի տոյ Լալարի ժողովոյն: Յիշեալ յանձնաժողովոյն անդամներն են, Սիւլէյման—Պէյ Բանչուր, զատէ, Գրի. Ապրօ Էֆէնտի և պարտաւոր ճորձի Բուրա ու Բալիարը Պարի: Այս մեծաշուք անձինքը քանի մը անգամ գումարուեցան և իրենց յանձնուած աշխատութիւնը յառաջ տանելու վրայ են: Միւս կողմնէն կազմին ընկերութիւնը սկսաւ քանի մը ուրիշ թաղերու մէջ ևս լապտերներ դնել: որով օրըստօրէ կազմով լուսաւորութիւնը պիտի տարածուի քաղաքի մէջ 'ի մեծ գոհունակութիւն ըստ ընտելաց:

—Իսթիքի ոստիկանութեան նախորդ տեսուչ մեծաշուք Զափուր—Պէյը՝ չորսօրոք խաղաղութեան ժողովոյն (Նիստաթ միջոցի) նախագահ և միանգամայն Լալարի միտքի անուանեցաւ Իսթիքի մէջ:

—Քաղաքի ոստիկանութեան տեսուչ մեծաշուք Եսաֆն ապային Քալիֆալիսի թեան աստիճան տըրուեցաւ: Բոլոր հասարակութիւնը մեծապէս ուրախացաւ կայսերական սոյ շնորհին վրայ: որուն ամեն մասով արժանի է յիշեալ խոշիմ պաշտօնատարը:

—Քաղաքի Անդղիոյ հիւպատոսարանին տառաջին թարգման մեծաշուք Դիւսի Կ. Մարտի՝ իւր կառավարութենէ թուլտուութիւն ստացած ըլլալով, անցեալ շաբթի օրը աւտոմոբիլան շողեռուով Թրեստ գնաց, ուսկից Գերմանիոյ Զերմուխիցը պիտի կրկնայ:

—Կընտրել թէ Երուսաղէմի տուրք Յիւդեանց վտանգ մեծաշուք Միսրանութիւնը՝ Սամանադրութեան տրամադրութեանը համեմատ, սուրբ Երուսաղէմի Պատրիարք ընտրուելու Էֆէնտիականաց անունները ամենայն բարեկարգութեամբ պատրաստելով՝ անոնց յանկը յուղարկել է ազգային կեդրոնական Վարդութեան: Այս յանկին մէջ կը տեսնենք որ Ս. Սթոյն փոխանորդ 'ի Կ. Պոլիս՝ գերատնտէս տէր Սահակ սրբազան տրեպիկոպոսը քուէից ամենամեծ առաւելութիւնը ստացել է, այսինք 51 քուէ: այն ինչ գերա. Յիւդեա կալիսիոպոսը Յովհաննէսեան 16 քուէ ունեցեր է և Սիմէոն վարդապետը Աֆէնտի 15 քուէ: Իսկ մնացեալները 12 և 11 քուէ միայն ստացել են:

—Հետաւրական գծի հասած լուր մի կը ցանցայնէ, թէ օգոստոսի 1ին ըստ նոր տուեալի, հաշտութիւնը լինիցի: Տանիմարի և Գերմանիոյ մեծ տէրութեանց մէջ: Լատինադրիկ, Հոլանդացի և Շվեդիկ դքսութիւնները, որոնք մինչև ցոյցօր Տանիմարի իշխանութեան ներքին էին, գերմանական դաշնակցութեան ձեռքը պիտի անցնին:

ՆԱԼՈՒՅՄՈՒՆԵՐ

Յարգելի տօրքօր Միլիտարի բժիշկը իմաց կուտայ հասարակութեան, թէ շաբաթը երկու անգամ այսինքն Կերկուշարի և ուրաք օրերը ժամը 1 եւ 2 միջեւ կեսօր ըստ երազացոյց՝ հիւանդներ կը նային օրաբար մօտիւ Էօմէն Պիօնի դեղավաճառին խանութը: 42, որ Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն դիմացն է:

ԱՊՏԱԳՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴՈՒՄ

ՀԵՐՈՒԹԵԱՆ

THE COMMERCIAL UNION

ASSURANCE COMPANY.

18, Cornhill, London.

Այս բնկերութեան հիմնադրութիւնը ու պայմանները արձանագրեալ են Անգղիոյ բարլամենթին Վիքթորիա կոչուած 7երորդ եւ 8երորդ կանոնադրութեան մէջ, գլուխ 110:

Յիշեալ բնկերութեան դրամագումարն է 2,500,000 լիւս սթերլին:

Անոնք որ կը փափաքին ապահովել ընդդէմ հրկիւրեան շարժական կամ անշարժ ստացուածք, կը հրաւիրուին դիմել առ պարտաւոր ԿՈՒ ՊՐՕՏԵՐՍ, որ այս բնկերութեան գործակալներն են Իսթիքի մէջ:

Պարոնայք Իրար Ֆրեռ դեղավաճառները կը ծանուցանեն հասարակութեան թէ, Երապայի եւ Ամբիկայի գլխաւոր գործատանց հետ դաշնադրութիւններ եւ պայմանագրութիւններ ըրած ըլլալով, յետ այսորիկ իրենց բովը միշտ պատրաստ պիտի գտնուին մեծ քանակութեամբ ամեն տեսակ դեղորայք, բժշկական բազմաթիւ նիւթեր, բիմակականութեան եւ Յորդաքանիայի շատ արդիւնք (produit): Այս ամեն բաները ածան գինեքով՝ այսինքն Երապայի եւ Ամբիկայի գործատանց վաճառած գինեքովը պիտի ծախեն: Բաց յայտնաւ պարոնայք Իրար Ֆրեռ դեղավաճառաց բով կը գտնուին ամեն տեսակ դեղորայք որ ծանուցեալ են մինչեւ այս օրս: Վաճառութեանը պատրաստ դրամով կը ըլլան, օսմանեան լիւսան 100 դուրուի:

ԶԱՐԳԱՆ ԱԼԻ ԴԵՂ ՄԻ

Աղբիւրի թոյլացի Զուրուէյ:

Աղբիւրն թէ մարդկային մտաց ամեն արտադրութիւնները ժամանակ մը տեսելու ետք, նոր գիւտեր անողը սեղը կը բռնեն: Բայց այս խօսքը այս դեպքին չվերաբերիր: Վստիգի օրըստ մը համար չէ, այլ մշտապէս և անոր ներգործութիւնը: ըստ որում արեւուն մէջ եղած հիւանդութեանց արմատները կը ջնջեն և բժշկութեան արհեստն ալ անկէջ աւելի բան մը չկրնար ձեռք բերել: Այս ապեղանին մասին և մարմնոյն մաքրութեան մէջ անցնելով ինչպէս որ շուրջ ծակային բանէ մը կանցնի, կերթայ կը գտնուի խոյ պարանոցի, օձիկ, ուռնոցք և քաղցրեղ ըստած ակտերուն արմատը, նմանապէս գէշ վերաց և պալարներու մաքրողաց որ արեւուն շրջապէսութիւնը կաւրեն, և անոնց ապականութիւնը ամենեւ կը ընեն:

Յուսուելից:

Հոյսուելի ապեղանին ամեն գէղաքերու մէջ կը բժշկէ պրոնից (պալար) ցաւերը: Թէ՛ քան տարուան ըլլայ: Որչափ կարծր գոնաթափ և ուռեցած ըլլայ մարմնը, այս ապեղանը պիտի մաքրէ, Թէ՛ յիշեալ ապեղանին օրը երկու անգամ առատապէս դրուի ցաւած տեղը և արեւ մը շուրջ: Զետո, նոյն ապեղանին լաթի մը վրայ շատեկէ քսելով ցաւած տեղը ծածկելու է: Այս կերպիւ Թէ՛ շարունակ հոգ տարուի: Գտնառողջ հիւանդը դուրս կը լինէ: Վերջը քիչ ժամանակ անց մէջ յարմարաց անտի կը բժշկուին և սրունից միւս մասերը իրենց բնական երկնոցը դարձեալ կը ցանցան:

Լին վերջ և քաղցրեղ:

Խոյլ պարանոցի, և ուրիշ խոցերը, որչափ և հոյսուել ըլլան, շուտով կը բժշկուին Հոյսուելի ապեղանին և դեղաւատները գործածելով: Այս դեղին ներգործութիւնը պալարաց և շարունակ քաղցրեղաց վրայ գրեթէ հրաշալի է: Բանդի առջի բերանը անոնց վրայէն կը ցանէ զԹոյնը որ վնասը կը բանցնէ միշտ: և հետեւաբար կը բժշկէ պարանոց:

Կծկուած ջրաց և կարծրութիւն 'ի յօգաւսութիւնս (օյնաք եւերի):

Այս ակտերն ևս շուտով կը բժշկուին Հոյսուելի ապեղանով: որ իւր ներգործութեամբ երեւել հանդիսացաւ նաև անգամաւորութեան շատ գէղաքերու մէջ:

Տեւտոնս Թիւն:

Այս ապեղանին տեւտոնսութեան (մայաւը) ամենէն վտանգաւոր դեպքերը կը բժշկէ, Թէ՛ գործածեն զայն՝ ինչպէս որ պատուիրեալ է ծանուցագրոյն մէջ:

Մարմնոյն հիւանդութիւնը:

Խաղաղարմոնը (պալար) չոր արտաք յարմարութիւններ և ժողովոյ մօրմնոյն ամեն գրգռութիւնները անոր յոյն կը լայն քանի մը անգամ այս ապեղանին քսելով: Դուրս ապա արտաք տրամաշնորթեան պահում Թիւնէն կը պատահուի: և ըստորում այս ապեղանին փերս մոնելով կը բերան տնայնապէս մարմնոյն ծակիկը և կը բերան գործարարուի: աս կերպիւ հիւանդութիւնը անհետ կըլլայ: Այս տիկնոջը, որոց երեսը և բողբոջները տեղեկացեալ են մարմնոյն հիւանդութիւններով, կրնան աս մեղմացուցիչ պարտաւոր դեղը գործածելով: շուտով անհետ ընել նոյն արեւելեանները և դարձեալ ձեռք բերել ժողովոյն բնական գոյնը և կազմութիւնը:

Այս ապեղանին շատապէս օգտակար է հետեւեալ ակտից: Ուռնոցք: Քաղցրեղ (չիրբեւել): Կտրուածք և Գելուան կամ կծկուած միանոց կամ ջրաց (սինիլ չէքիլէսի): Կոշտոտից (նաւոր): Խօթութիւնը մարմնոյն: Զօղացաւորութիւն: Խաղաղարմ (չալան): Չորագործութիւն (սրագա): Կեղաբերան և լայնախոր վերք (ֆիսթուլ): Ուռնացաւորութիւն (նիգրիս): Սերմնակաթութիւն (պէլ սօվաքըլուզ): Քոս: Լեռուի հիւանդութիւնը: Խոյլ պարանոցի: Ցաւ պարանոցի: Ափսոսքի տեսան ակտը: Գող ցաւալին (թիք տուլուրեօ):

Այս ապեղանին, որ կը ընտելի զանոնք գտնուին անձնական վերակացութեամբ, անոր ընդհանուր գործարանաց մէջ կը ծախուին 'ի Լիւսնոն Սթրէթ Կոչուած Թաղը Թիւ 244, և 'ի Եր Էսթր Մոյնսթը Լէն Թաղը Թիւ 80: Իսկ ուրիշ երկրները, իւր գործակալաց քով կը գտնուին: որոց անունները հետեւեալներն են: Ինքիլ Ի. Էսթր Ֆրեռ, Կոստանդնուպօլիս Ա. Ոթմար և Փ. Տէլաուստա, Ալեքսանդրիա Փ. Բերլին:

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՐԵՎԼՈՒՍՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ